

JADRANSKI

KOPER, PETEK 3. FEBRUARJA 1956

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

LETO V. ST. 6

Izhaja vsak petek. Posamezna št. 10 din. Prilogo »Uradni vestnik okraja Koper« prejema naročniki brezplačno. Celoletna naročnina 500, polletna 250, četrtletna pa 130 din. Za inozemstvo letno 1000 din ali 3 in pol dolarja. Tek. rač. pri Kom. banki v Kopru 65-KBI-2-181.

Ureja uredniški odbor. Odgovorni urednik Ivan Renko. Izdaja časopisno založniško podjetje »Slovenski Jadran« v Kopru. Uredništvo in uprava v Kopru, Santorjeva ulica 26, telefon št. 170. Tiska tiskarna »Jadran« v Kopru. Rokopisov ne vračamo.

Utrditev družbenega upravljanja glavna naloga tudi v ustanovah socialnega zavarovanja

V torek je bilo v Kopru zasedanje okrajne skupščine Zavoda za socialno zavarovanje. Delegati iz Kopra, Postojne, Sežane in Ilirske Bistrice so v glavnem razpravljali o predračunu za leto 1956 ter o čim smotrnejšem trošenju javnih sredstev za socialno-zdravstvene namene. Direktor okrajnega zavoda Bogomil Biteznič je v svojem poročilu glede tega med drugim dejal, da je omejitev socialnih dajatev eden izmed ukrepov, ki bo neposredno vplival na dvig življenjske ravni tistih državljanov, ki se preživljajo zgolj iz zasluzka iz delovnega razmerja. Nedvomno bo to tudi znatno vplivalo na dvig delovne storilnosti. Bistvena skrb socialnega zavarovanja pa je, da čimprej vrata proizvodnji obolele deavce in da jim na drugi strani zagotavlja materialno preskrbo v primerih, ko so proti svoji volji izločeni iz delovnega procesa.

Nove spremembe in dopolnitve v uredbi o otroških dokladah so povzročile med zavarovanci mnogo komentarjev. Dostlej sicer še niso predložili vsi upravičenci potrebne dokumente in je težko reči, koliko je zavarovancev, ki nimajo pravice do otroških doklad. Republiški zavod za socialno zavarovanje predvideva v predračunu za leto 1956 znižanje sklada za otroške doklade od sedanjih 8,120 milijonov dinarjev na 7.610 milijonov dinarjev, t. j. za 6,25 odstotkov. V našem okraju bo potemtakem sklad za otroške dodatke v tekočem letu manjši za 26,628.000 dinarjev.

Drugi prav tako pomemben ukrep v tem smislu je vsekakor tudi uredba o spremembah in dopolnitvah uredbe o določanju in prevedbi pokojnin in invalidnin. Ta uredba predpisuje, da se uživalec pokojnine ukine varstveni dodatek, če imajo temeljno dohodnino od kmetijstva letno nad 50, odtodno od samostojnega dela davku zavezane dohodke v znesku nad 250 dinarjev mesečno na družinskega člana. V našem okraju prejema varstveni dodatek 1230 oseb. Kolikim uživalcem bo ta dodatek ukinjen, še ni mogoče ugotoviti, ker prizadeti koristniki še niso predložili tozadevnih davčnih potrdil. Toda če v tem pogledu primerjamo predračun republiškega zavoda, lahko ugotovimo, da bo znesek tega znižanja v enem letu dosegel okrog 6 milijonov dinarjev. Ugoden vpliv na naš nadaljni gospodarski razvoj bodo imeli še drugi predpisi, med njimi zlasti predpisi o oskrbnini in drugih pravicah delavcev in uslužbencev, ki niso v delovnem razmerju. Le-ti zmanjšujejo pravice delavcev in uslužbencev, ki imajo postranske dohodke, medtem ko povečujejo pravice onih, ki takih dohodkov nimajo.

Ko so zatem razpravljali o letošnjem proračunu so delegati socialnega zavarovanja ugotovili, da je v okraju nad 26 tisoč zavarovancev, ki bodo prispevali v tekočem letu 424 milijonov dinarjev za zdravstveno zavarovanje. Zavod bo imel približno toliko tudi izdatkov, 11 milijonov pa bo ostalo za kritje rezijskih in drugih stroškov. Za ostale sklade pa bo skrbel republiški zavod, ker je n. pr. za kritje pokojninskega zavarovanja in otroških doklad umestnejša širša rizična skupnost. Višina prispevka še ni določena, bo pa objavljena skupno z družbenim planom za tekoče leto. V zvezi s tem je pričakovati, da bo razlika glede višine prispevka med bivšim koprskim, sežanskim in postojnskim okrajem odpravljena.

Na osnovi predloga Republiškega zavoda so delegati prav tako soglašali, da se v tekočem letu poveča prispevek za posredovanje dela od 0,18% plačnega sklada na 0,40%. Kot je iz vsega tega razvidno, zlasti pa od povečane stopnje za zdravstveno varstvo (od sedanjih 10,72% na 12% plačnega sklada) bo lahko koprski Zavod za socialno zavarovanje kril v tekočem letu vse izdatke za zdravstveno varstvo. Glede na to bo tudi smotrnejše prišla od izraza posebna prispevna stopnja. Namen te posebne stopnje je v tem, da tembolj obremenjuje tista podjetja, ki bolj izkoriščajo socialno zavarova-

nje kot običajno. S tem bo zagotovljena večja skrb za zdravstveno stanje zaposlenih ljudi, odstotek bolnikov bo manjši in tudi družba bo imela od vsega tega večjo korist. Posebna skrb bo posvečena higijensko-tehnični zaščiti dela. V to svrhu bo letos zavod zbral nad 12 milijonov dinarjev (3% od prispevka za zdravstveno zavarovanje) in s tem poostiril kontrolo nad obolenji, ki jih bo treba posebej proučevati.

Delegati so na koncu potrdili mnenje, da bo z novoustanovljenimi zdravstvenimi domovi, ki jih bodo upravljali lastni upravni odbori, v precejšnji meri zadošče-no prizadevanju za dvig zdravstvene ravni zavarovancev. Za izvedbo te zamisli pa jamči med drugim tudi dejstvo, da je prešla celotna preventivna zdravstvena služba na občinske ljudske odbore. Podružnice zavoda v Sežani, Postojni in predvideni podružnici v Kopru in Ilirski Bistrici pa bodo morale imeti najtesnejše stike z zdravstvenimi zavodi. Le tako si lahko zdravstvena služba zagotovi uspeh.

Razen številnih delegatov, ki so se oglasili v diskusiji na vsa ta vprašanja, je skupščino socialnega zavarovanja pozdravil tudi ljudski poslanec Anton Ukmar. V zvezi z bližajočimi se volitvami v organe te važne socialno-zdravstvene ustanove je poudaril, da je potrebno čim širše sodelovanje vseh ljudi tudi na tem področju.

BOJ POJAVOM ki vnašajo nered v gospodarstvo

Iz razgovora tovariša Franca Leskoška z urednikom Tanjuga

Pred nekaj dnevi je imel član Zveznega izvršnega sveta Franc Leskovšek z urednikom Tanjuga daljši razgovor o nekaterih škodljivih pojavih v našem blagovnem prometu. Tovariš Leskovšek je takoj v začetku razgovora poudaril, da srečujemo povsod v naših kolektivih med delovnimi ljudmi veliko volje, da bi izpopolnili to kar upravljajo ter odstranili razne pomanjkljivosti. V našem gospodarstvu smo dosegli velike uspehe. Prav tius pehi pa tudi zahtevajo od nas, da se ostro borimo proti vsem tistim pojavom, ki vnašajo nered in zmedo v naše gospodarstvo.

Tovariš Leskovšek je nato naštel več takšnih pojavov in jih ilustriral s konkretnimi primeri. Ostro je grajal posamezna podjetja, ki naročajo v tovarnah razno blago in plačujejo po več tednov naprej ter tako nezakonito kreditirajo prodajalca. To ri je nedovoljeno, ampak tudi podružuje blago. In končno je potrošnik tisti, ki plačuje obresti. Tudi pri razdeljevanju so napake. Blago navadno dobi tisti, ki preje naroči in plača. To pa še ne po-

meni, da bo šlo blago res tja, kjer je najbolj potrebno.

Nadalje so podjetja, ki nočejo dati blaga interesentom iz druge republike in podobno, medtem ko imamo na drugi strani pojave, da podjetja iz Slovenije kupujejo n. pr. les v Bosni, bosanska podjetja pa v Sloveniji. Podobno je tudi z gradbenim materialom. Naravno, da prevozni stroški hudo obremenjujejo to blago in povi ujejo cene.

Naše tržišče je slabo oskrbovano in ni enakomernega priloka blaga. Zlasti to velja za uvoženo, kolonialno blago. Včasih je vsega preveč, nato pa spet ničesar. Zato tudi cene skačejo in ni prave ustaljenosti. Se vedno naletimo tudi na pojave prikrite vezane trgovine, ko posamezna podjetja silijo potrošnike, da morajo kupovati blago, ki ga ne potrebujejo in podobno. Nekatera podjetja pa so šla celo tako daleč, da zadržujejo razno blago v skladiščih in ustvarjajo videz pomanjkanja, samo zato, da bi cena blaga narasla in s tem seveda tudi njihov dobiček.

To počenjajo socializmu tuji ljudje, je dejal tovariš Leskovšek. Ljudje ki so se sprli s socialistično moralno in iščejo v (takih) manipulacijah lastni »gospodarski račun«. Posledice pa občutita tako posameznik kot skupnost, saj vsi ti in še mnogi drugi podobni pojavi ustvarjajo zmedo na trgu in vnašajo nered v naše gospodarstvo.

Prav tako je treba zaostrii borbo državnih kontrolnih organov proti poslovnim nemoralom. Organi družbenega upravljanja pa naj obravnavajo z istimi posamezniki, ki skušajo vnesti v našo trgovino in blagovni promet špekulativne nazo-ve, in naj jih odstranijo iz našega gospodarstva, če je to potrebno.

Ohranimo tovarištvo iz dni borbe

Eno leto in pol se člani Zveze borcev mesta Koper niso zbrali na obnem zboru. To je dokaj dolga doba v času, ko imajo prav bivši borci pred seboj tako odgovorne naloge v družbenem življenju. No, v petek se je v mali dvorani gledališča zbralo nad 250 bivših borcev in aktivistov. Tovariš Avgust Primožič je v imenu odbora dal precej obširno in nič manj kritično poročilo o delu organizacije v preteklem letu. Odbor se je trudil, da bi v okviru možnosti reševal vsa tekoča vprašanja. Premalo pa je bilo občutiti sodelovanje članov. Še članarino za lansko leto je poravnala komaj dobra polovica članov.

Dobra je bila razprava o poročilu. Številni člani so iznesli razne nepravilnosti, ki se dogajajo v podjetjih in obratih. Tovariš Kosmač je med drugim poudaril, da morajo bivši borci bolj kontrolirati delo posameznih ljudi po podjetjih in

obratih in da morajo borci nenehno vzgajati sami sebe, da bodo lahko boljše opravljali svoje delo. Tov. Jože Markučič iz podjetja »Vino« je poudaril, da je povezava med nekdanjimi borci oslabela. Tudi ni več opaziti tistega živega in borbenege duha, kot so ga borci imeli prej. Za to je več upravičenih vzrokov, med temi tudi zapostavljanje. Tovariš Caharija je omenil, da ima mestna občina celo vrsto svetov in komisij, v katerih pa je le malo borcev. Eden je v razpravi poudaril, da se nekako preveč pozablja na besedo tovariš, in da na mesto te silijo druge, z malomeščansko miselnostjo preponejene besede. Zelo ostro so nekateri borci nastopili proti pojavom težkega gospodarskega kriminala.

Po sprejetju nekaterih sklepov so izvolili nov 9-članski upravni odbor in 27 članov za občinsko konferenco.

Hud potres v Il. Bistrici

Prebivalci Ilirske Bistrice, Topolca, Topolc in Jasen so v torek zjutraj ob 3.25 uri preživeli nekaj sekund hudega strahu. Zasišli so za molklo bobnenje pod zemljo, nato pa so se hiše zamajale in stresle, kakor da bi jih kdo rešetal. V stenah stanovanj so nastale razpoke, s stropov je začel padati omet, s polic in omar pa posoda. Skratka: »Bilo je nekaj groznega,« kakor so nam številni ljudje dobesedno povedali, ko smo jih v dopoldanskih urah obiskali na stanovanju.

Posledice močnega zibajočega potresnega sunka, ki je po pripovedovanju ljudi trajal skoro sedem sekund, so precej hude. Nekaj družin so morali izseliti, ker je potres zidovje in zunanje stene tako razmajal, da niso več primerne za stanovanja in bi nadaljnje bivanje predstavljalo resno nevarnost za ljudi. Taka je nizka in nad 350 let stara hiša Ivana Ogrizka v Levstikovici ulici št. 2. Tej družini je potresni sunek tako poškodoval hišo, da so v stenah nastale več centimetrov široke razpoke. Posoda iz omar in polic je popadala na tla.

V Bazoviški ulici št. 34 je majhno prtično enodružinsko hišo tako razmajalo, da se bo morala družina izseliti. Obe končni zunanji steni sta dobili velike razpoke in razen tega še odstopili v gornjem delu za nekaj centimetrov. Potresni sunek je bil tu tako močan, da so se omare odmaknile precej daleč od zida, posoda pa je popadala na tla. Notranje stene imajo večje razpoke. Hiša je last Josipine Barbiš.

Se huje je pretreslo pred tremi

leti zgrajeno večjo stanovanjsko hišo last bratov Antona in Marka Nikoletič v Bazoviški ulici št. 41. Obe zunanji končni steni sta dobili vzbokline navzven. Na eni notranjih sten stanovanja je nastala 12 cm široka razpoka, manjših razpok pa je več. Z betonskega balkona nad glavnim vhodom so popadali ograjni stebrički. Brata sta trdo delala in štedila več let, včasih celo pri prepotrebni hrani zase in za družino, da sta si lahko zgradila skromno stanovanje, potres pa jima je v nekaj sekundah tako poškodoval novo hišo, da sta danes znova brez strehe.

V ulici Staneta Rozmana so v hiši, last Ivana Derencina, popokale stene, da so se pokazale 2 cm široke razpoke. Zelo poškodovan je hotel »Zmaga« v gornjih nadstropjih, kjer so stene dobile široke razpoke. Niti ena soba v obeh nadstropjih ni ostala nepoškodovana. Tudi poslopje osnovne šole v Ilirski Bistrici je hudo poškodovano. V Trnovem je nekaj sob tako poškodovanih, da niso več primerne za bivanje. Najbolj so potres občutili stare hiše in nove slabo in na hitro zgrajene stavbe. Nove stanovanjske hiše med Trnovim in kolodvorom ne kažejo nobenih vidnih znakov poškodb.

Od okoliških vasi so najbolj prizadete: Topolc, Koseze in Jasen. V Topolcu je potres odtrgal s streh 6 dimnikov, na neki stari hiši pa je zrušil del zunanjega zidu z oknom vred. V vseh nadstropnih stanovanjih so odstopili stropi in je padel (Nadaljevanje na 4. strani)

Sedma seja OLO Koper

V petek s.a se v Kopru s sestala na svoji VII. redni seji ova zora okrajnega ljudskega odbora. Seji je predsedoval podpredsednik Franc Klobucar.

Po potrditvi dopolnilne besedila Okrajnega statuta, so odborni sprejeli tudi nekaj ustreznih odlokov in odločb. Ob irneje pa so v nadaljevanju razpravljali o stanju v Tovarni steklene galanterije v Hrpe jah in odobrili poroštveno izjavo za dopolnilne in obratne kredite s pogojem, da ob inski ljudski odbor Hrpele postavi v podjetje prisižno upravo.

Po končani razpravi in sklepanju o gospodarsko-pravnih zadevah so ustvarovali študijsko knjižnico v Kopru, potrdili srremembo pravil Gledališča Slovenskega Primožja in sklepani a predložitve komisije za volitve in imenovanja.

Podobno poročilo o seji je objavljeno v naši prilogi ur. Vestnik.

V Krkvavčah je še veliko dela

Seveda je največ odvisno od samih Krkvavčanov kako bodo uresničili zamisli, ki so jim trenutno najbolj pri srcu. V vasi bi namreč radi uredili vodnjak, napajališče za živino in pralnico. Kazalo bi popraviti cesto v dolino, a v naseljih bi radi imeli elektriko. Prav tako se potegujejo za avtobusno progo in telefonsko zvezo. Vse to in še mnogo drugega so sprožili preteklo soboto na zboru volivcev. Ob tej priložnosti jih je obiskal tudi predsednik občinskega ljudskega odbora Miro Jelerčič. Seznanil jih je z mnogimi stvarmi, ki so jim bile doslej tuje, tako da so na posled le soglašali, da vsega hkrati ni mogoče. Zato se bodo letos najprej zavzeli za vodnjak. Voda je najbolj boleča rana v Krkvavčah. Izvirek nad vasjo bo treba urediti tako, da bo odgovarjal zdravstvenim in higienskim potrebam, da ne bo več voda izpostavljena nesnagi. To bo v tem letu ena izmed glavnih nalog vseh vaščanov.

Kar se tiče popravila krajevnih cest, ni to stvar samo občinskega ljudskega odbora. Včasih — in to zelo dobro vedo tudi Krkvavčani, so popravljali vaške ceste kmetje sami. V dneh, ko ni bilo nujnih del na polju, so z »roboti« popravili ceste in vodnjake. Zakaj danes ni več v Krkvavčah »roboti« in čakajo da bo občina namestila cestarja? Vprašanje zase je gradnja nove ceste po dolini Dragonje, ki naj bi povezala kmetijsko posestvo na Briču z obmorskimi mesti. Prav je, da se Krkvavčani potegujejo zanjo, saj bo tudi njim samim v korist. O tem že razpravljajo strokovnjaki in gospodarski račun bo pokazal, če se v to cesto spleča investirati.

Na zboru volivcev so se Krkvavčani pogovorili tudi glede vaške trgovine. Pravijo, da hoče kmetijska zadruga ukiniti svojo poslovalnico v njihovi vasi. Temu se upravičeno upirajo in imajo prav. Trgovina mora ostati v vasi, saj je v Krkvavčah in okoliških naseljih nad 130 družin. Če pa sedanji poslovođa ne mara delati v Krkvavčah, naj zadruga poskrbi za drugega. Krkvavčani so tudi mnenja, da bi jim morala prav zadruga nuditi več pomoči glede pospeševanja kmetijske proizvodnje, ne pa da jim ukine še to borno trgovino, ki jo imajo. Koliko dragocenega časa bi potem izgubili, če bi morali hoditi v trgovino na križišče Puče—Koštabona, kot si to nekateri zamisljajo. Mar so zato člani zadruga, da jim ta samo odkupuje pridelke? Zakaj so Krkvavčve vedno zadnje, ko gre na primer za tako potrebna sredstva za obdelovanje zemlje in podobno? Ne bi bilo napak, da na ta vprašanja odgovori Krkvavčanom šmarska kmetijska zadruga.

Kot skoro po vseh istrskih vasesh, so si tudi v Krkvavčah zgradili pred leti lep kulturni dom. V njem imajo gostilno in prav čedno

dvorano za prireditve. Gostilna še kar dobro dela, zlasti ob nedeljah, medtem ko jim služi dvorana samo za sestanke, le od časa do časa tudi mladina zapleše. Ko smo čakali na zbor volivcev, je pristopil k nam odbornik vaškega odbora in s prizvokom ponosa dejal: »Lepa je ta gostilna, dobro dela. Škoda, da je premajhna. Potrebno bi jo bilo povečati.« Menda je mislil povečanje na račun dvorane, ki je kar precej velika. Torej naj bi postala stavba, ki je stala toliko de-

narja in naporov naposled le gostilna!

Včasih je bila tudi mladinska organizacija v Krkvavčah bolj delavna kot danes. Mladina je prirejala prireditve, imeli so celo folklorno skupino, niso pa imeli dvorane. Komaj so čakali, da bo kulturni dom dograjen! Danes stoji ta dom zgolj zaradi gostilne. Mladina kvartopiri, lepa dvorana z odrom vred pa počiva in v njej se pasejo pajki. Čemu torej združni dom v Krkvavčah? G. B.

Največ uspehov pri živinoreji

Lokevsko polje je lepo, toda koliko žuljev in znojso so morali iztisniti naši pradedje, prej kot ga napravili rodovitnega. Največji del zemljišč so kraški pašniki, zelo malo pa je travnikov. Njiv imamo v Lokvi okrog 70 ha, košenic okrog 200 ha, pašnikov pa okrog 650 ha. Upravičeno bi tudi mi lahko uporabljali holandski pregovor, ki pravi: Poglejte naše polje, a vedite, da smo ga sami ustvarili.

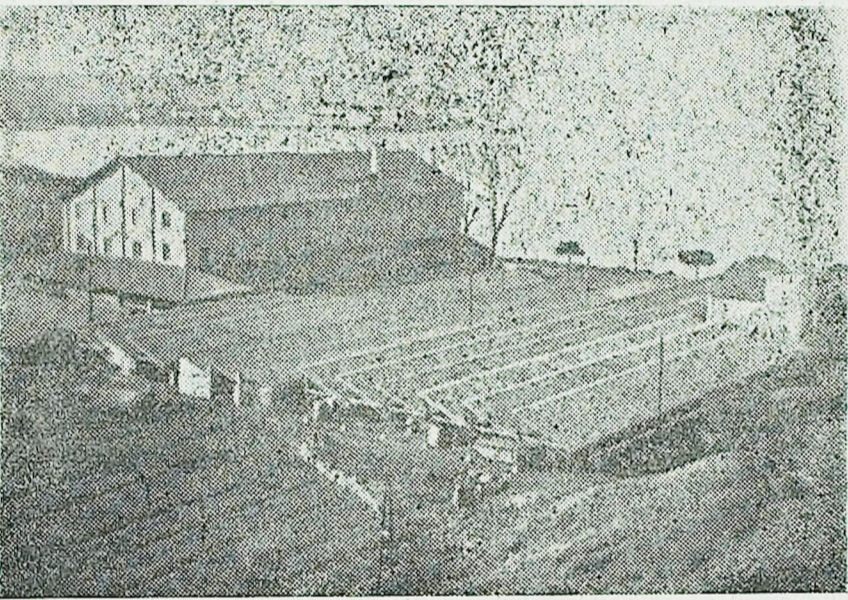
Polovico njivskih površin posejemo z žitom, četrtino s krompirjem in drugo četrtino s krmskimi rastlinami za živino in prašiče. Ze od nekdanj nam dajeta glavni dohodek živinoreja in mlekarstvo. Zadnje čase je zelo zaslovela naša rodovniška živina. Lahko smelo zapisem — kar je Lipica za konje, to je Lokvev za živinorejo. Lokavci že od nekdanj stremijo za čistokrvno plemensko živino in za dvig njene mlečnosti. Sedaj imamo pod molzno kontrolo 94 krav s povprečno mlečnostjo 2800 litrov mleka letno. To je za kraške razmere zelo dober uspeh. Precej milijonov so dobri živinorejci dobili za rodovniško živino od kupcev, ki prihajajo iz Štajerske, Srbije, Bosne in Makedonije.

Po okoliških vaseh večkrat slišim pritožbe, zakaj tudi k njim ne pridejo kupci, saj imajo isto pasmo živine. Kaj je temu vzrok, saj so v prejšnjih časih zahajali tudi tja? Povedal bom zakaj.

V Divači je imelo podjetje »Export—Import« pred leti v najemu več hlevov za živino, ki jo je dobavljalo iz notranjosti države. Tako so v te hleve prišli tudi bikci, ki so že doslužili svojo vlogo plemenjakov. Razmestili so jih v hlevne raven plemenilne postaje. Vso živino so dali v oskrbo bikorejcu. Zadruga je imela samo enega bika, kar ni bilo dovolj za vse krave, ki so jih prignali živinorejci. Tako se je nekajkrat zgodilo, da so spustili tiste lisaste bike h kravam sivorjave pasme. Nekaj takih krav so potem živinorejci prodali na Štajersko kot čistokrvne. Ko so krave povrgle lisasta teleta, je bila blamaža na vrhuncu. Še danes to kvarno vpliva, ker kupci hočejo videti rodovnik in ne gledajo samo na dlako, marveč tudi na mlečnost in toščobo. Mi-

slim, da je to dovolj zgovoren dokaz, da bo treba tudi po drugih vaseh uvesti rodovnik in molzno kontrolo. Teh vasi pa ni malo.

Če sem že načel vprašanje živinoreje, bom nekaj povedal še o članstvu v zadrugi. V Divači je 27 gospodarstev, članov KZ pa je samo šest, v Ležečah je 14 gospodarstev, članov KZ 2, v Brežcu je 11 gospodarstev, člani KZ samo trije. V sledečih vaseh pa ni nobenega člana zadruga: v Betoniji je 5 gospodarstev, v Škocjanu 8 gospodarstev, v Matavunu 14 gospodarstev, v Naklem 20 gospodarstev, v Danah 16 gospodarstev in v Paredu 5 gospo-

Opekarna RUDA v Izoli

darstev. Na območju KZ Lokvev je 245 gospodarstev, od teh je 139 ali 58 odstotkov članov KZ. Mislim, da te številke dovolj jasno kažejo stanje zadruga.

Upravni odbor zadruga je na seji sprejel sklep, da je treba organizirati sestanek kmetov v Divači in v Matavunu. Na sestanku bi živinorejcem pojasnili pomen in potrebo uvedbe rodovnika in mlečne kontrole. Članom zadruga bodo mlečno kontrolo opravljali brezplačno, ne člani pa naj bi prispevali 1200 din letno od krave. Če bodo živinorejci soglašali, bodo mlečno kontrolo uvedli po vseh vaseh. Mlečne kontrolorje bosta plačevali Okrajna zadruga zveza in Kmetijska zbornica.

Odbor je nadalje razpravljal še o nujnosti zgraditve boljših napajališč, ki bi zamenjala sedanje »kale«, ki so neprimerni in nehigieni. Potrebni materil in strokovno delovno silo naj bi prispeval Občinski ali Okrajni ljudski odbor, ostala dela pa naj bi ljudje sami opravili. Posebna strokovna komisija naj bi določila gradnjo napajališč.

Za poskusno setev bo odbor naročil 400 kg pšenice in 1000 kilogramov krompirja. Jabolka in hruške pri nas ne uspevajo, dobro pa rodijo češplje. Kmetijska zadruga bo iz drevesnice v Odolini pri Materiji nabavila 150 cepljenih sadik in dala vsakemu članu po štiri brezplačno. Kdor bi hotel saditi več, jih bo lahko dobil po 40 din komad. Kraševce

Zmrznil je

V ponedeljek zgodaj zjutraj so našli na cesti pri vasi Hraštje na Pivki zmrznjeno truplo Andreja Prelca, 53 let starega železničarja, doma iz Kala na Pivki. Poleg njega je bilo tudi njegovo dvokolo. Imenovani se je vračal z dela. Domnevajo, da je padel s koleasa in tam obležal in zaradi mraza (10 stopinj pod ničlo) zmrznil. Stina

Opekarna v Izoli bo dobila novo peč

Povečala bo proizvodnjo za 50%

Pretekli teden je Svet za gospodarstvo okrajnega ljudskega odbora v Kopru odobril 35 milijonov din kredita za obnovo pekarnice »RUDA« pri Izoli. V zvezi s to odobritvijo je kolektiv opekarnice želel, da bi objavil nekaj podatkov o začetku in nadaljnjih možnostih razvoja opekarnice.

Opekarna je prešla v last delavcev leta 1947. Proizvodnja opekarnice je bila bolj slaba in tudi kvaliteta ni bila najboljša. Ležišča dobre glinice so bila do kraja izčrpana. Ostala je samo še glina, ki je vsebovala apnenec. Taka glina pa za izdelavo opeke ni dobra, ker se apnenec pri žganju opeke spremeni v apno. Na vlagi in dežju se apno razpusti, v opeki ali strešniku pa nastanejo luknje.

Da bi zadovoljivo rešili to nelahko vprašanje, so se odločili za zgraditev manjše poljske opekarnice »Pri Bandelju« in manjše poljske peči. Kmalu se je izkazalo, da glina vsebuje opeki škodljive snovi, ter da je pregloboko v zemlji. Kaj sedaj? V neposredni bližini prejšnje opekarnice pri Izoli je dovolj laporja, zato se je porodila zamisel, da bi ta lapor začeli uporabljati kot osnovno surovino za izdelavo opeke. Zamisel so uresničili leta 1953. Naročili so nove stroje, sušilnice in

drugo za kar so investirali 37 milijonov dinarjev.

Kmalu so se pokazale nove težave. Obstoječa peč je začela kazati znake nezapravnosti in starosti. Da ne samo peč! Potrebe so narekovale popolno obnovo prevozov, naravnih in umetnih sušilnic, sanitarnih naprav, itd. Zato je podjetje izdelalo tri načrte: enega za peč, prevoze, sušilnico in stiskalnico, drugega za sanitarne naprave in menzo, tretjega pa za stanovanje. Ko so bili načrti potrjeni, podjetje ni moglo začeti z deli, ker ni imelo sredstev. Sredstva so bila sicer zagotovljena za konec 1955 leta ali pa prioritarno za 1956 leto.

Prav v tem času je nastal preobrat v odnosu do investicij, za katere je kriterij postal mnogo strožji. Delavski svet je skupno z vodstvom opekarnice razpravljal o tem vprašanju. Bil je mnenja, da so kljub ostrejšemu kurzu predvidene investicije upravičene. To je po dolgi razpravi ugotovil tudi gospodarski svet OLO in odobril potrebna sredstva.

Z odobritvijo zneska 25 milijonov k že odobrenim 9 milijonov se je zaključila precej ostra razprava za obnovo opekarnice. Odobreni znesek bodo porabili v prvem polletju za porušenje peči, stavbe do nadstropja, sušilnice in za gradnjo nove peči in sušilnice. Za drugo polletje bodo dobili še 33 milijonov, kar bodo porabili za obnovo notranjega transporta, betonskih stez, vakuum-stiskalnice in gradnjo sušilnic.

Delavci tega kolektiva so se že drugi dan po odobritvi investicij dali na delo, saj se zavedajo, da pomeni vsak mesec zakasnitve 3 milijone din stroškov samo pri prevozu opeke iz drugih krajev.

Opekarna je do sedaj proizvajala 4 milijone enot opeke, ko bo obnovljena, bo proizvajala do 6 milijonov enot letno. Opeka pa bo tudi cenejša kot prej. Do sedaj je opekarna izdelovala 16 vrst opeke in strešnikov ter drenažne cevi in x-ograjničke. V načrtu pa ima izdelovanje take opeke, ki bo zamenjala dosedanje lesene strešne konstrukcije. To bo velika pridobitev posebno za tiste kraje, ki morajo uprati les iz velike daljave, kar silno podraži gradnjo stanovanj.

Priprave za volitve SZDL

V ponedeljek je Občinski odbor SZDL v Postojni sklical politične delavce na sestanek, da se pogovorijo o pripravah za volitve v vaške odbore SZDL. Uvodoma je sekretar občinskega komiteja ZK Zdravko Smrekar nakazal nekaj najvažnejših gospodarskih in političnih problemov, o katerih je treba razpravljati tako z odbori SZDL kakor tudi s samimi člani.

Po krajši razpravi so sklenili, da bodo do 15. februarja tega leta sklicali sestanke vseh vaških odborov SZDL in z njimi obravnavali razne vaške probleme. Prav tako je bilo sklenjeno, da se še do volitev uredijo razna organizacijska vprašanja, tako pobiranje članarine kakor tudi evidenca članstva in podobno. Za vsako vas je bil določen po en politični delavec, ki bo pomagal vaškim odborom pri izvedbi priprav in samih volitev. Volitve bodo iste dne na vsem področju postojnske občine. Stina

Šmarje pri Vipavi

Most med Šmarjami in Štanjelom je bil porušen med narodnoosvobodilno borbo. V času bivše cone B

so anglo-ameriške okupacijske čete v bližini porušenega mostu postavile zasilen železni most, ki je pa samo za pešce.

Gospodarski in prometni razlogi ter povezava Krasa z Vipavsko dolino na tem delu zahtevajo, da se porušeni most čimprej obnovi. Iz Ajdovščine je sedaj ves promet usmerjen preko Vipave in Zgornje Branice. Ta cesta pa je veliko daljša, kar vpliva na cene prevoza. Prizadeti so tudi kmetje s Krasa, ki imajo zemljo tostran hudournika in se morajo posluževati edinega prehoda. Spravljanje pridelkov s polja je zelo težavno, ker je treba prevažati čez prod hudournika. Zasilen most je skoro odnesla narasla voda, tako da so morali pešci kakor akrobati loviti ravnotežje na preostalih travercih.

Omenil bi še, da bi tisti denar, ki ga je doslej prispevala oblast za popraviljanje tega mostu, pokrili polovico stroškov gradnje novega mostu. Most je na meji med dvema okrajema, koprskim in goriškim. Zato bi bilo prav, če bi se za to zadevo pozanimala oba okrajna ljudska odbora. Ka

Gradbena podjetja pozor!

Kmetijska zadruga z o. j. obrat Kamnolom Ankaran-Škofije - Škofije

Vam takoj dobavi naslednje vrste obdelanega in neobdelanega gradbenega kamna:

OBDELAN KAMEN

- 200 m³ gladko obdelanega kamna (bloki za gradnjo)
- 1000 m³ robnega polfino obdelanega kamna (robniki za cestne odnosno ulične pločnike)

NEOBDELAN KAMEN

- 200 m³ navadnega in izbranega kamna za gradnjo
- Več m³ odpadkov, pridobljenih od obdelave kamna za betonsko uporabo in tlakovanje cest, železnic itd.

Naročila sprejema za naslednje vrste gradbenega obdelanega kamna:

- a) Kamnite plošče za tlakovanje trgov, ulic itd. v zaželeni dimenziji in debelini z grobo, polfino in finejšo obdelavo
- b) Kamniti obdelani bloki za gradnjo pomolov v velikosti po želji
- c) Kompletna stopnišča za pomole (sestavljena iz štirih blokov v velikosti po želji)
- d) Kamniti robniki za okna in vrata (dimenzije po želji) z grobo in gladko obdelavo
- e) Kamnite stopnice (velikost po naročilu) z grobo, polfino in finejšo obdelavo.

Vsa pojasnila ter cene posameznih vrst kamna dobite na upravi obrata. Dobavni rok po dogovoru.

DA! TUDI LETOS KAKOR LANI IN KAKOR PRIHODNJE LETO POZIVA

»Koteks«

naše prašičerejce in klavnice, da ne zavržejo niti ene kože, marveč skrbno oderejo vse zaklane prašiče. KOTEKS jim bo plačal za I. kožo od prašiča slovenske pasme din 200 za kilogram

Za lepšo zunanost Postojne

Te dni je imelo Turistično društvo Postojna sejo, na kateri so med drugim razpravljali o perečem problemu ureditve camping prostora, o katerem je govora že nekaj let. Camping prostor v Postojni je nujno potreben glede na to, da je vsako leto več domačih in tujih gostov, ki povprašujejo, kje bi lahko tabornili. O tem vprašanju sta že razpravljala občinski odbor in turistično društvo, vendar do danes še ni prišlo do ureditve tega prostora. Sedaj imamo v glavnem pripravljene načrte, izvedena je bila tudi zamenjava zemljišč. Določili so, da je najbolj primeren prostor v neposredni bližini Postojnske jame, kjer je na razpolago voda in druge ugodnosti, ki jih tak prostor zahteva. Sklenjeno je bilo, da v kolikor v letošnjem letu ne bo dovolj denarja na razpolago, bodo prostor, ki je namenjen za tabornjenje, uredili vsaj toliko, da bo tabornjenje vsaj za prvo silo omogočeno. Uredili bodo stranišča, napeljavajo za pitno vodo itd. Vsekakor je treba z ureditvijo camping prostora pohiteti, da se ne bo ponovila napaka prejšnjega leta in bo vse skupaj ostalo le pri obljubah.

Vsa leta po osvoboditvi, in še posebno sedaj, ko v Postojnsko jamo prihaja vedno več inozemskih obiskovalcev, se čuti potreba po ureditvi še ene primerne trgovine za prodajanje raznih spominkov. O tem je uprava jame že razpravljala in dala izdelati načrt za izdelavo lesenega kioska. Prav tako bodo v neposredni bližini jame mestne trgovine uredile prostor za prodajo sadja, ker se je dogajalo, da so razni priložnostni prodajalci sadja na zelo nekulturen način ponujali blago tujcem. Pa tudi glede higiene bi lahko marsikaj pripomnili.

Zelo lep vtis naredijo na obiskovalca lepe gredice vzdolž ulic in lepe cvetje na oknih hiš. Marsikateri tujec in domačin je z občudovanjem obstal pred lepo stavbo pošte in ogledoval lepo cvetoče nageljne na balkonih stavbe. Vsak si je mislil, da to nežno cvetje goji

IDRIJA

V nedeljo so imeli idrijski gasilci svoj občni zbor, ki so se ga udeležili tudi predsednik občine tovariš Lado Božič, okrajni gasilski poveljnik tovariš Rudi Rustja, referent PLZ iz Gorice in poročnik Pavlin za notranjo upravo.

Lani so imeli gasilci skupno 19 vaj, sodelovali so pri gašenju požara v električni delavnici in pri iskanju pogrešanega upokojenca, ki so ga našli mrtvega v vodi.

Društvo šteje 31 članov in članic ter 15 pionirjev-gasilcev. Eno članico so poslali v podčastniško šolo v Medvode, kjer je opravila izpit z odličnim uspehom. Šolo je obiskoval tudi mladinec Slavko Brus, ki je opravil izpit za podčastnika s prav dobrim uspehom. Pionirji pa so se udeležili desetarskega tečaja. Društvo ima sedaj tri mlade podčastnike in 6 pionirskih desetarjev. Društvo si je nabavilo tudi gasilski avtomobil.

V razpravi so člani omenili, da je potrebna večja disciplina pri vajah. Poudarili so tudi enotnost in tovarištvo, katerega se nekateri niso vedno držali.

Idrijski gasilci bodo pomagali pri ustanovitvi gasilskega društva na Tojskem, v Doleh in Zavrtaču, že ustanovljenim pa bodo nudili vso pomoč. Gasilski dom je nujno potreben popravila, pionirji pa bi radi imeli za proslavo 66-letnice obstoja društva nove uniforme, ki so jim bile obljubljene že lani.

Društvo je lani sprejelo od Občinskega ljudskega odbora Idrije 180.000 dinarjev dotacije.

Dramska družina »Svobode« je v nedeljo gostovala v Zireh s Timačevovo dramo »Mladost pred sodiščem«. To je do sedaj že šesti uspešni nastop. Družina je gostovala v Logatcu, Spodnji Idriji, Hotedršici.

Mladina prvega rajona je v soboto pripravila Veseli večer s šaljivimi točkami, petjem in godbo. Občinstvo je veliko rudniško dvorano napolnilo do zadnjega kotička. Nastopajoči so bli zadovoljni, ker jih je publika za vsako točko nagradila s ploskanjem. P. D.

kaka skrbna ženska roka, medtem pa je cvetlice negoval sam upravnik pošte Ivan Gorečan, kateremu gre v tem pogledu vse priznanje. No in prav to je dalo Turističnemu društvu idejo, da bi v letošnji spomlad razpisalo nagradno tekmovanje za okrasitev občestnih hiš z lončnicami. V ta namen je predvidenih nad 25.000 din za nagrade.

Na seji društva so govorili tudi o potrebi, da dobi društvo svoj prostor, kjer bi imelo urejen sedež.

Da bi članom društva nudili nekaj ugodnosti pri letnih tabornjenjih, so sklenili, da bo društvo nabavilo šotore, katere bo posojevalo svojim članom. Posebno skrb bodo posvetili vključevanju mladine in širjenju turistične miselnosti med prebivalstvom mesta s prirejanjem raznih predavanj in predvajanjem primerljivih filmov.

Predsednik sveta za turizem pri občini Postojna je ob tej priložnosti podelil značke Turistične zveze LRS najzaslužnejšim članom Turističnega društva, ki so v lanskoletnem tekmovanju veliko prispevali k doseženim uspehom društva. Srebrno značko sta prejela predsednik društva Avgust Stepančič in dr. Roman Savnik, medtem ko so prejeli bronaste tajnik društva Janko Sever st., blagajnik društva-gospodar Alfonz Simčič in znani jamar in vnet turistični delavec prof. France Habe. »Ština«

Brez telovadnice ne bo šlo

Za letošnji občni zbor TVD Partizan v Ilirski Bistrici je bilo veliko zanimanje, saj se je zbralo nad 250 članov. Osnovna točka razgovorov so bile velike težave, s katerimi se bje društvo že vse od ustanovitve. Predvsem je potrebno omeniti, da člani društva telovadijo v gimnazijski telovadnici, ki pa ima komaj 60 kvadratnih metrov površine, razen tega pa tudi zelo pomanjkljivo opremo. Edini rekviziti so španska lestev, koza in 3 blazine. Če upoštevamo, da društvo nima niti lastne pisarne in garderobe, potem je res čudno, da se sploh more postaviti s kakršnimikoli uspehi.

Toda kljub vsemu so lani uspehe dosegli. Organizirali so redno telovadbo, ki se je udeležuje 120 telovadcev, uspoobili pet vaditeljev, organizirali pomladanski kros, prvomajsko fizikulturno parado, telovadni nastop ob občinskem prazniku, športni program ob mladinskem festivalu, plavalno šolo s 70 udeleženci itd. Najbolj pohvalno pa je to, da je društvo razširilo svoje delovanje tudi izven mesta in vključilo v svoje vrste večje število kmečkih mladincev in mladink. V okviru društva so zelo aktivni zlasti odbojkarji, ki tekmujejo v okviru občine. Samo lani so na področju Ilirske Bistrice zgradili sedem novih igrišč za odbojko.

Mislimo, da je vsa dosežanja prizadevnost društva vredna, da se mu priskoči na pomoč tudi s finančnimi sredstvi. Brez primerljivih rekvizitov in prostorov res ne bo šlo, zlasti ker se vrste članov širijo. Upajmo, da bodo odgovorni občinski in okrajni forumi letos pokazali le nekoliko več razumevanja za potrebe telesno-vzgojnega dela na področju Ilirske Bistrice.

HRPELJF

Pretekli teden je bilo v Hrpeljah prvo predavanje Ljudske univerze. Tovariš profesor Martin Munih je predaval o Švedski, njeni legi, prirodnih lepotah, industriji in gospodarstvu. Predavanje je spremljalo predvajanje skiptičnih slik. Ljudje želijo še več podobnih predavanj tudi iz naše domovine.

Vaški mladinski aktiv je imel svojo prvo konferenco, kjer je mladina izbrala svoje vodstvo in sprejela nekaj nalog za bodoče. Med temi, da bo ustanovila planinsko in strelsko društvo ter dramski krožek, ki je že začel z delom. Člani krožka se učijo Nušičevo komedijo »Narodni poslanec«.

Take mladinske konference so bile tudi na Rjavčah in v Podgorju.

Dela za brezalkoholno restavracijo v Postojni dobro potekajo

Nekaj let se že govori v Postojni, da je nujno potrebna otroška restavracija, kjer bi točili brezalkoholne pijače. Končno pa se je začela premakniti z mrtve točke. Gostinsko podjetje »Jelovca« iz Postojne je odstopilo gostinski lokal »Pri pošti« kmetijski zadrugi, ki se je obvezala, da preuredi ta lokal za restavracijo brezalkoholnih pijač. Dela sedaj potekajo v redu in upamo, da bodo ob prihodu pomladi tudi naši najmlajši imeli končno le svojo težko pričakovano restavracijo. Ština

Kulturna prireditev

Preteklo nedeljo je KUD »Ivan Turšič-Istok« uprizorilo na Rakeku Jurčičevega »Domna«. Igro je režiral učitelj Ivan Vidrih.

Dramatska skupina KUD Rakek se je resno prijel dela, kar je tudi dokazala s to predstavo. Občinstvo je do zadnjega kotička napolnilo dvorano in dalo vse priznanje igralcem. V glavnih vlogah so igrali: Vinko Ileršič vlogo Domna, Zdravko Čuk vlogo Jureca, Janez Stržaj — Sova, Mirko Vidrih Hrha, Anko je igrala Marija Richly, Meto Danica Vrabc itd.

S to igro nameravajo gostovati tudi v vasi Babno polje. Ština

Kmetijsko posestvo v Kortah

gre imenovani sindikalni podružnici, oziroma njenim članom za to dejanje priznanje in da je vredno posnemanja. fr.

Razpis strelskega tekmovanja v Kopru

Strelska družina v Kopru je razpisala ligaško strelko tekmovanje od 8. do 12. februarja 1956. Tekmovanje bo vsak dan od 16. do 19. ure v Strelskem domu v Kopru (Ulica Stare pošte). Možnosti udeležbe imajo vse sindikalne podružnice ali kolektivi, sestavljeni iz treh najboljših strelcev. Prijavnina je 300 din za ekipo, denar pa bodo organizatorji porabili za kritje stroškov, za nagrade in za diplome. Zadnji rok prijave je 3. februar.

Zlata poroka v Koprivi

Te dni praznujeta v Koprivi na Krasu zlato poroko Ivan in Silvestra Pirc. Jubilanta sta bila vedno zavedna Slovenca. Na njuni hiši je v času borbe zaplapolala ena prvih slovenskih zastav na Primorskem.

Jubilant je bil do leta 1918 župan, takoj po osvoboditvi leta 1945 pa predsednik OLO Sežana.

Zakonca sta v NOB izgubila najstarejšega sina Mirka, ki so ga fašisti nekaj dni pred osvoboditvijo

na zverinski način ubili v Dornbergu.

Ivan Pirc je med najnaprednejšimi kmeti na Krasu. S svojimi izkušnjami in nasveti bogati primorske živinorejce, ki so na tem področju dosegli prav lepe uspehe. Zavednima slavljencema želimo še veliko letih, zdravih let. Ivanu Pircu posebej še dosti uspehov pri njegovem delu!

Potres v Il. Bistrici

(Nadaljevanje s 1. strani)

omet na tla. Manj so potres občutili v vaseh Podstenje, Merce, Podstenjak, Zarečje, Dobropolje, Harije in druge.

Delavec s Prema je pripovedoval, da je pes čuvaj nekaj minut pred potresom začel presunljivo zavijati in lajati, živina v hlevih pa tuliti. V Ilirski Bistrici so ljudje zbežali na prosto kar v spodnjih oblekah, ker so bili prepričani, da se bo sunek ponovil. K sreči se ni. Ob ponovnem sunku bi se bilo prav gotovo zrušilo precej hiš.

Občinski ljudski odbor Il. Bistrice je že navsezgodaj zjutraj razposlal po vaseh vseh in po mestu posebne komisije, ki so pregledale škodo. Tudi gasilci so s svojim gasilskim avtom v polni opremi obvozili vasi, da bi v primeru potrebe pomagali reševati imovino in življenja.

Iz Kopra je že v jutranjih urah prišel podpredsednik OLO tovariš Franc Klobučar, ki si je v spremstvu nekaterih članov občinskega odbora ogledal najbolj poškodovana poslopja in dal potrebna navodila za ugotavljanje dejanske škode. Ta škoda bo pri precejšnjem številu poslopij večja, kakor izgleda na prvi pogled. Ljudje sami pravijo, da precej hiš na zunaj izgleda tako kot pretepeni človek, ki se mu udarci na koži malo poznajo, notranje poškodbe pa so tako resne.

Posebna komisija, ki so jo sestavljali člani občinskega ljudskega odbora Ilirska Bistrica, gradbeni strokovnjaki in inženir Štok od OLO iz Kopra, je ugotovila, da je bilo 75 odstotkov zgradb poškodovanih, od teh 25 odstotkov težje.

PISMO UREDNIŠTU

Tovariš urednik!

V soboto, dne 28. januarja 1956 je na avtobusni postaji Kozina čakalo več ljudi na avtobus, ki vozi na progi Koper — Knežak. Okrog 15 ure je avtobus prišel in pri vratih je nastala gneča, kajti vsakdo je hotel čimprej na avtobus. Sprevodnik je tudi nekajkrat opozoril ljudi na red, toda ni pomagalo, ljudje so se vseeno gnetli. Končno pa je avtobus odšel in pustil na postaji skoraj vse ljudi, ki so čakali; med njimi polovico starejših, čeprav so bila v avtobusu prasta še vsa stojišča in nekaj sedežev.

Ali je takšno ravnanje z ljudmi pravilno? Ali je prav, da odpelje avtobus in pusti ljudi na cesti, čeprav je že prostor v avtobusu?

Mislím, da ni in tako so mislili vsi prizadeti, ki so se naravnost zgražali nad takšnim ravnanjem sprevodnika.

Sprevodnik je dodeljen avtobusu tudi zato, da napravi red; toda tega ni znal, temveč zaprl vrata in dal znak za odhod. Zato uživ pri ljudeh tudi temu primeren ugled.

Butinar Jože

Skromno, vendar lepo in predvsem koristno darilo

Z določenim delom članarine, ki jo plačujejo člani sindikata, razpolaga osnovna sindikalna organizacija in sicer med drugim za izdatke v kulturne namene. Tako se je znašla sindikalna podružnica »Splošne trgovske« in »Trgovinske zbornice za okraj Koper« ob občnem zboru konec leta 1955 pred vprašanjem: kako ta denar naložiti najbolj koristno.

Po kratki razpravi so člani podružnice sklenili, porabiti večji del tega denarja za nakup 2 globusov za dve najbolj potrebni osnovni šoli v okraju. Na priporočilo tajništva za prosveto in kulturo OLO Koper so sklenili, da podarijo globusa kot zelo važen učni pripomoček šolama v Pregari in Gradini.

Globusa, ki sta stala 8,487 dinarjev, je podružnica že izročila tajništvu za prosveto, da jih da navedenima šolama. Reči moramo, da

Po kratki in mučni bolezni je umrl član našega kolektiva

DARKO MIKULIČ

strugar

Vestnega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu.

Sindikalna podružnica podjetja LAMA Dekani

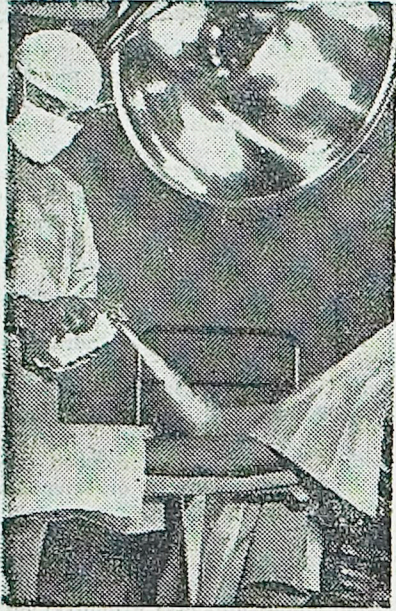

Kako deluje kačji strup

Mi v naših krajih poznamo od kač strupenjač samo modrasa in gada. Njihov pik je dovolj strupen, da je lahko življenjsko nevaren tudi za ljudi, posebno če ni pri roki zdravniške pomoči.

Ne glede na to, da so nekatere kače bolj in druge manj strupene, se njihov strup bistveno razlikuje tudi po svojem delovanju. Pik nekaterih kač povzroči razkrajanje rdečih krvnih teles.

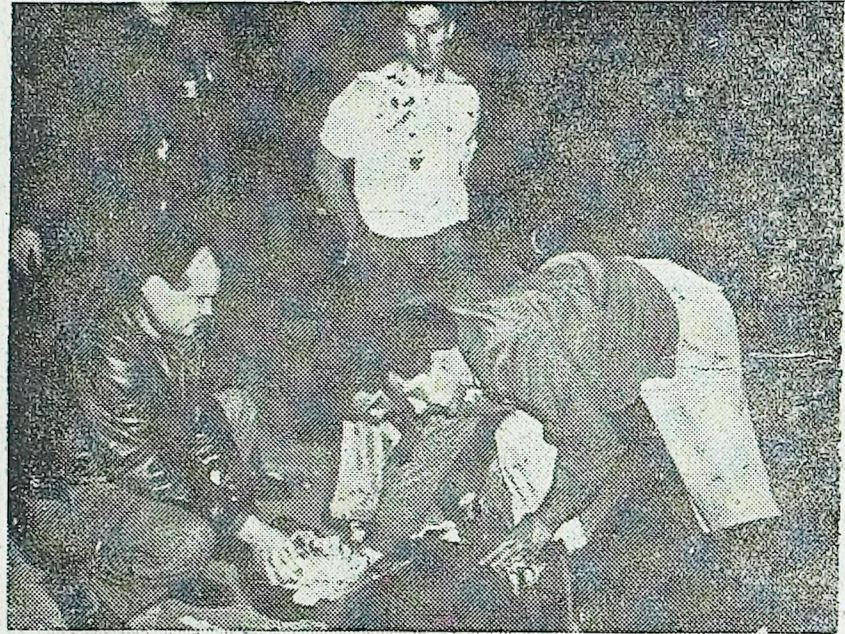
Strupene kače pa tudi ne napadajo vse na isti način. Modras, gad in še mnoge druge strupenjače uporabljajo svojo žrtev z zobmi, v katerih je strup, ki se zlije v rano.

ko pa tudi trajna oslepitev. Če pa strup pade tudi na najmanjšo rano, je smrt v večini primerov nezogibna.

SLABA REKLAMA

Neka ameriška tovarna je izdelala posebno močno okensko steklo, ki naj bi varovalo prostore pred vlomilci. Seveda v Ameriki, kjer so vlomi na dnevnem redu, ni manjkalo odjemalcev in tovarni je šla kupčija v klasje.

Izdelki iz plastičnih mas so vsestransko uporabni. Na sliki vidimo zdravnika, ki »obvezuje« rano na nogi, tako da brizga nanjo posebno pripravljeno utekocinjeno snov.

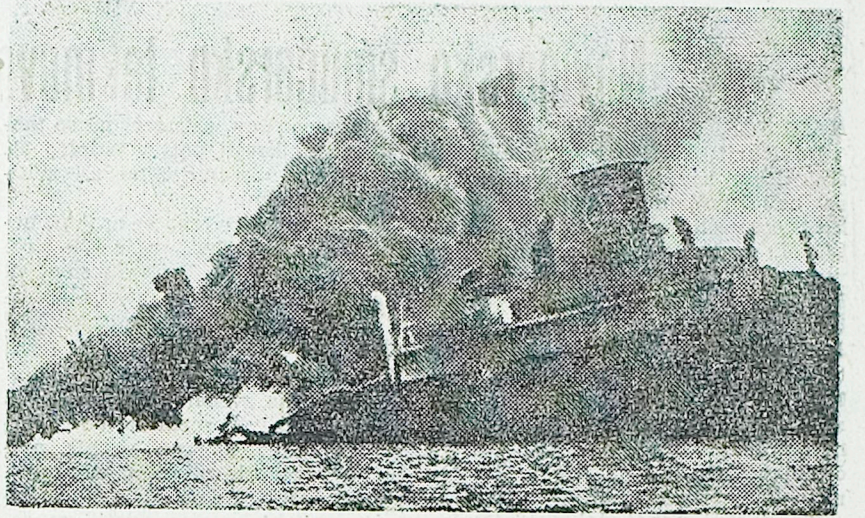
Mladinski kriminal je med največjimi družbenimi vprašanji v ZDA. Dečki, ki so komaj zapustili šolske klopi se organizirajo v roparske banke kot »pravi gangsterji«.

LJUDOŽERSTVO SE NI IZKORENINJENO

V Indiji še vedno delujejo razne verske sekte, ki svojim malikom darujejo človeške žrtve. Vendar je število njihovih pripadnikov vedno manjše in tudi vlada se močno bori proti njim.

V FRANCIJI 3 MILIJONE PIJANCEV

V Parizu so spet začeli veliko protialkoholno kampanjo. Vsa javna prometna sredstva so prepleljena s plakati, ki pozivajo Francoze, naj bolj »zmerno pijejo«.

Na večki ameriški petrolejski ladji »Salem Maritima« je izbruhnil požar. S polnim tovorom se je ladja vžgala in eksplodirala.

Koliko je star dežnik

Kakor mnoge druge koristne reči, so tudi dežnik izumili že stari Kitajci. Od takrat je minulo okrog 4 tisoč let.

ruskem draku doživljanje ekspedicije, pokrajinsko živalsvo in razna plemena, ki jih bodo na potovanju srečala.

ATOMSKA CENTRALA

V New Yorku so objavili vest, da bo čez tri leta začela obratovati atomska centrala. Največje mesto na svetu bo torej dobilo vso električno energijo iz atomske električne centrale.

ČUDNA EKSPEDICIJA

V začetku januarja se je odpravila v Saharo nova ekspedicija. Tokrat so člani ekspedicije tri mlada francoska dekleta. Odpotovale so iz Pariza in francoski listi poročajo, da so prepotovale že lep kos poti in to po najbolj nedostopnih predelih puščave.

Članice ekspedicije so: mlada Parižanka, ki je nekak vodja in obenem mehanik in šofer. Druga je mlada televizijška bralka, ki je smejala v Casablanci in bo med potovanjem smejala na 16. bilime-

»Ali ste res vi naročili to kolo?«

Toda neka dobrotljivost do samega sebe se je blestela kot svetleča se pika v temnini njegovih razmišljanj. On ni bil hudoben in po žilah se mu je pretakala plemenita očetova kri.

Nelletta je bila demon-skušnjavec. Zaradi nje je strmo glaval v temo; egoizem ter nečloveški pohlep, ki sta se skrivala pod masko lažne ljubezni, sta ga privedla do blaznega zločinskega dejanja.

Kakšna sramota v njegovem življenju! Tista stara legenda o Sanchi, ki je v objezerskih vaseh prehajala od očeta do sina, se mu je vračala v spomin, zakaj on je bil pastir iz tiste pripovedi.

Ne, ne bo se več vrnil med ljudi. Kako bi še mogel živeti med njimi? Saj bi ob vsakem pogledu na človeka zagledal oteklo glavico, iznakaženo in spačeno, z globokimi, temnimi udrtinami za očmi...

nica. Toda zakaj bi se moral omadeževati še z novim zločinom?

Tu, v tišini samotne lagune, daleč od neprijetnih pogledov se je bolje počutil in tu je kanil ostati.

Nato ga je napadel velik strah. Ob tisti uri so gotovo vsi vedeli tisto, kar se je bilo zgodilo groznega, zakaj čeprav je bil ded obdržal skrivnost zase, je lovec gotovo odkril vse.

On pa je čutil, da ne bo mogel tajiti, da ga bodo izdale njegove oči, da bo moral izpovedati... in tedaj bo njegov oče, tisti pošteni delavec, umrl od bolečine in sramote...

Pa četudi bi se skušal braniti z lažjo, če bi mu tudi uspelo, da bi se rešil, kakšnega pomena bi bilo vse to zanj?...

Pasti potem zopet Nelletti v roke, da bi ga plazilec še enkrat zajel v svoje zavoje? Ne, ne! Vsega mora biti konec!

Zdaj ni več jokala. Z močno voljo je obvladoval ponižanega duha.

Na ladnjem nosu je ležala Canamelova puška, Tonét jo je pogledal in v očeh mu je zablisnil ironičen izraz.

Lovec se je zaklel, da se nikoli več ne vrne v tiste kraje, ki jih je hotel čimprej zapustiti. Šele dvakrat je bil tam, pa je že bil priča dvom nesrečam.

Mirnemu družinskemu očetu, ki je bil vaje tihega življenja ob svojem ognjišču, je še vedno lebdel pred očmi tisti grozni in odvratni zavoj.

Toda staremu čolnarju je svetloval, naj o tem povsem molči. Niti besede! Onadva nista ničesar videla. Tudi vnuku bosta morala to zabičati, ki je nedvomno ves preplašen zbežal.

In ubogi gospod, ki je stal že na suhem, ni hotel stopiti na svoj voz, preden ni iz Paloma izvelkel najstrožje prisege, da bo o vsem molčal.

Ko je ob sončnem zahodu čolnar pristal v vasi, je privezal svoja čolna nasproti Canamelovi gostilni.

Nelletta je izza pulta z očmi iskala Tonéta. Starcu je bilo jasno.

Nikar ga ne čakaj — je zamrmral hripavo. Nikoli več ga ne bo.

Nato je s čudnim glasom vprašal, kako se počuti in zakaj je tako blede.

Ob Palomovih vprašanjih je Nelletto spreletel srh po cellem telesu, uganila je, da stariček ve za njeno skrivnost.

— Pa... Tonét? — ja zaskrbljeno vprašala. Starec je odgovarjal z odsotnim pogledom, kakor da je ne sme gledati, če hoče ostati miren.

Da, Tonét se ne bo vrnil več. Odsel je bil daleč, zelo daleč, v kraj, od koder se nihče ne vrne. To je najboljšje, kar je mogel storiti... Zdaj je vse v redu in nihče ne bo vedel...

— Toda vi?... Vi?... je šepetala žena s prosečim glasom in se tresla od strahu v bojazni, da bi čolnar odkril skrivnost.

Ne... on ne bo črnil. Potrkal se je na prsi. Mrzil je vnuka, pa tudi njemu je bilo do molka. Gre za dobro ime Palomov, ki ni smelo pasti v blato po krivdi nekega potopuha in njegove priljeznice...

— Le Joči, vlačuga, le! — je nelzposno govoril stariček.